

**INDIVIDUAL TA’LIM YONDASHUVI ASOSIDA
TALABA-O‘QUVCHILARNING O‘QUV
FAOLIYATINI TASHKIL ETISH.**

Iskandarova Jasmina Jonibek qizi
Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti
Boshlang‘ich ta’lim fakulteti talabasi
Email: Jasminaiskandarova7@gmail.com

Annotatsiya: *Maqolada tez sur’atlar bilan rivojlanib borayotgan bugungi ta’lim tizimidagi individual ta’lim tushunchasini izohlash, uning dolzarblik mohiyati, ta’limda innovatsion hamda individual yondashuvning ahamiyati haqida so’z boradi. Individual ta’lim yondashuvi asosida talaba-o’quvchilarning faoliyatini tashkil etish metodikasi haqida ma’lumotlar beriladi.*

Kalit so’zlar: *Individual, ta’lim, uslub, faoliyat, yondashuv, o’qitishning individual shakli, o’qituvchi texnologiyasini o’qitish jarayoni.*

Kirish: Bugungi kunda Yangi O‘zbekistondagi ta’lim tizimiga qaratilayotgan e’tibor sezilarli darajada o’sib bormoqda. Yurtimiz kelajagi, endigi taraqqiyoti innovatsion omillarga, pirovardida, sifatli ta’limga bog’liq bo’lib qolmoqda. Ta’lim sifatini oshirish uchun o’quv-tarbiya muassasalari va pedagoglar barchaning e’tibori markazida bo’lishi kerak. Biz yashayotgan asr ham ijtimoiy o’zgarishlar, ham ilmiy-texnika taraqqiyotining asosini tashkil etgan buyuk ta’lim yutuqlari bilan ajralib turadi. Ta’lim sohasining holati va istiqbollarini o’rganish orqali ta’lim sifatini oshirish dolzarbligi kundan kun ortib bormoqda, chunki insoniyat oldida turgan global muammolarni hal qilish uchun yangi kuch bilimlar kerak, ularning yagona manbai inson salohiyatidir. Yangi O‘zbekistonni yangicha dunyoqarash bilan barpo etishda, albatta, yoshlarning o’rni nihoyatda ahamiyatli. Oliy ta’lim muassasalari esa Yangi O‘zbekistonni bunyod etadigan malakali, bilim va salohiyatga ega kadrlarni yetishtirib chiqaruvchi maskan vazifasini o’tamoqda.

Oliy ta’lim tizimidagi islohotlar bugungi kunda mavzu va yo’nalish aura (doira)larining keng qatlamini qamrab olayotganligi bilan ahamiyat kasb etib bormoqda. Bu islohotlar vazirlik, idora vakillari, oliy ta’lim muassasasi professor o’qituvchilari bilan barobar ravishda talabalarning aralashuvini ham ta’minlayotgani hech kimga sir emas. Ushbu ta’minlov talabalardan nafaqat ma’naviy-ma’rifiy, ijtimoiy-siyosiy, balki ilmiy sohalarda ham uzluksiz izlanishda bo’lishni taqozo etmoqda. Taraqqiyotning tamal toshi mamlakatni qudratli, millatni buyuk qiladigan kuch ham aynan ilm-fan, ta’lim va tarbiya ekanligi hammamizga ayon. Yangi O‘zbekistonda ta’lim tizimini tubdan isloh qilish, kompleks rivojlantirish, malakali va bugungi kun talablariga to’la javob beradigan kadrlarni tayyorlash maqsadlariga katta kuch va mablag’lar tegishli tartibda yo’naltirilmoqda.

Asosiy qism: Ta’lim-tarbiyadagi individual yondashuv, bolani boshqalardan ajratib individual o’qitishni bildirmaydi, balki shaxsning u yoki bu xislatlarining shakllanishida

maxsus sharoitlarni hisobga olish, har bir o‘quvchining individual psixologik xususiyatlarini ilmiy asosda tushunishni anglatadi

Psixologiyada shaxsning individual xususiyatlari deganda bir shaxsni ikkinchi shaxsdan farqlaydigan xususiyatlar tushuniladi. Individual yondashuvning vazifasi – rivojlanishning individual usullarini aniqlash bolaning imkoniyatlarini har bir shaxsning faolligini ta’minlashdan iborat.

O‘quvchilar faoliyatini individual ta’lim yondashuviga asoslangan holda tashkil etish ko‘pincha tabaqalashtirilgan ta’limni o‘z ichiga oladi. Ushbu usul har bir talaba uchun eng yaxshi ta’lim tajribasini yaratish uchun o‘qitish muhiti va amaliyotlarini moslashtiradi. Darhaqiqat, bir nechta asosiy strategiyalar haqida fikr yuritamiz;

1. Differentsial ta’lim: Bu yondashuv o‘quvchilarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun o‘quv rejasini, o‘qitish usullarini va o‘quv faoliyatini o‘zgartirishni o‘z ichiga oladi.

2. Shaxsiylashtirilgan ta’lim: Bu usul o‘quvchilarning individual qiziqishlari, kuchli tomonlari va ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda ta’lim yo‘llarini moslashtirishga qaratilgan. Bu ko‘pincha shaxsiy maqsadlarni belgilash va o‘quv faoliyatida tanlovlarni taqdim etishni o‘z ichiga oladi.

3. Hamkorlikdagi o‘rganish: Bu strategiya talabalarni kichik guruhlariga bo‘lib, akademik vazifalarni birgalikda ishlash uchun tashkil qiladi, ham akademik, ham ijtimoiy o‘rganish tajribasini targ‘ib qiladi.

4. O‘rganish nazariyalarini qo‘llash: Ko‘p intellekt va kognitiv rivojlanish nazariyalari kabi turli ta’lim nazariyalarini tushunish va qo‘llash samarali individuallashtirilgan o‘quv rejalarini ishlab chiqishda yordam beradi.

Bugungi yangilanayotgan ta’lim tizimidagi tub islohotlar yangi bosqich sifatida namoyon bo‘lmoqda. Bugungi kunda Yangi O‘zbekistonning yangi taraqqiyot davri poydevorini faqatgina yangicha dunyoqarashdagi yoshlar qura olishiga urg‘u berilmoqda. Bunga eng yaqin ko‘makchilar esa ustoz va murabbiylar ekanligi kundek ravshan. Ma’lumki, mamlakatimizning ta’lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirish, ilm-fan sohasini jadallashtirish maqsadida Prezident farmoni loyihasi ishlab chiqilgan

Individual ta’lim bola ruhiyatining individual xususiyatlarini, fan sohalari va kasb egallashga bo‘lgan tabiiy moyilliklarini to‘liq e’tiborga olish imkoniyati ta’minlangani uchun ham keng ommalashib ulgurdi.

Xulosa: Darsda o‘quvchilar bilan individual ishlash bilimlarni tekshirish va baholash ishlarini to‘g‘ru amalga oshirish yaxshi natija beradi. Bu birinchi navbatda, past natijalarga erishgan maktab o‘quvchilari o‘rganilayotgan materialni o‘zlashtirish uchun tez-tez sinovdan o‘tkazilishida namoyon bo‘ladi. Bu ularning muntazam mashg‘ulotlarga borishini rag‘batlantirish va tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshirish maqsadida amalga oshiriladi. Turli didaktik vazifalarni hal qilishda darsning barcha bosqichlarida individual ishlarni bajarish tavsiya etiladi: yangi bilimlarni o‘zlashtirish va ularni mustahkamlash, ko‘nikma va ko‘nikmalarni rivojlantirish va mustahkamlash, o‘rganilganlarni umumlashtirish va takrorlash, nazorat qilish, tadqiqot usulini o‘zlashtirish va hokazo. Ushbu shakl yangi materialni mustaqil o‘rganishda, ayniqsa uni uyda dastlabki o‘rganishda samarali

qo'llaniladi. Ta'limning individuallashtirilgan shakli o'quvchilarning mustaqil faoliyati uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Ushbu shakl o'quvchilarning materialni o'zlashtirish sifatini tekshirish va mustaqil ishlash qobiliyatini aniqlash uchun har bir talaba o'rganish imkoniyatlarini hisobga olgan holda muayyan vazifani bajaradigan va ko'pincha mashq qilinadigan ishlarni shunday tashkil qilishni o'z ichiga oladi.

O'qituvchi har bir mavzu bo'yicha talabalar o'zlashtirishi kerak bo'lgan bilim va ko'nikmalarning ta'lim minimal ro'yxatini ishlab chiqishi, tekshirish va o'zaro tekshirish uchun nazorat savollarini tanlashi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Сидоров, О. В. Индивидуальный подход обучения учащихся на уроках технологии / О. В. Сидоров, А. Н. Чикирев. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2016. — № 6.2 (110.2). — С. 97-101. — URL: <https://moluch.ru/archive/110/27169/> (дата обращения: 24.03.2023).

2. <https://www.researchgate.net/publication/350212324>
Bo'lajak_boshlang'ich_sinf_o'qituvchilarni_tayyorlashda_tabaqalashtirilgan_ta'lim_tehnologiyasidan_fo_ydalanish_imkoniyatlarini_oshirish_tehnologiyasi

3. O'zbekiston respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsyepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-sonli Farmoni.

4. Краевский, В.В. Основы обучения. Дидактика и методика: учеб. пособие для вузов / В.В. Красевский – 2-е изд., стер. – М.: Академия, 2008. – 352 с.

5. Innovatsion ta'lim texnologiyalari / Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To'rayev A.B. – Toshkent: 2015. 168-bet.

6. Renatovna, A. S., & Xudayqulova, F. B. (2024). INDIVIDUAL TA'LIMNING XORJIY TIL ORGATISHDA AHAMIYATI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 3(28), 261-267.

7. Khudoykulova, F. (2022). CHARACTERISTICS RELATED TO THE EXCHANGE OF OPINIONS OF THE TEACHER WHEN INTRODUCING PRIMARY CLASS STUDENTS TO COMMUNICATION. Журнал иностранных языков и лингвистики, 6(6), 84-90.